

ĐD Ph m Th Thu Hà - Khoa YHND

T i khoa Y h c Nhi t đ i B nh vi n Đa khoa Qu ng Nam h ng tháng th ng ti p nh n b nh quai bị, đ i t ng vào vi n th ng g p là thanh, thi u niên. M t s tr ng h p b nh vào vi n trong tình tr ng đã có s ng tuy n n c b t r t to làm cho c m, c b nh ra gây bi n đ ng c b m t. V y làm sao đ phòng b nh quai bị, phát hi n và đi u tr k p th i, tránh bi n ch ng nguy hi m cho ng i b nh là tr n tr c a nh ng ng i đang th c hi n chăm sóc và đi u tr t i Khoa Y h c Nhi t đ i B nh vi n Đa khoa t nh Qu ng Nam.

Quai bị là m t b nh truy n nhi m c p tính, lây theo đ ng hô h p. Tr em, thanh thi u niên d m c b nh do ch a có kháng th . B nh có th gây nên m t s bi n ch ng nguy hi m cho ng i b nh, th m chí gây vô sinh.

B nh do m t lo i virut thu c h Paramyxovirus gây nên. Ngu n lây b nh quai bị là ng i đang m c b nh quai bị lây cho ng i lành ch a có kháng th ch ng virut khi hít ph i nh ng gi t n c b t nh li ti mà b nh nhân quai bị ho ho c h c h i.

Những bệnh nhân mắc quai bị đi u tr tại khoa th ng có sốt cao thân nhi t lên t i 38 - 39C kèm theo đau đ u, m t m i toàn thân, chán ăn, bu i t i khó ng . Tuy n n c b t b s ng to. Có th là s ng m t bên ho c c hai bên, th ng s ng 2 bên không đ i x ng (m t bên s ng to, m t bên có th nh h n). M t s tr ng h p s ng r t to làm bệnh nhân khó nhai, khó nu t. Khi ti p xúc khám bệnh, y sinh hi u bệnh nhân kêu đau, da vùng tuy n n c b t s ng, căng, bóng, không đ , nh ng khi s vào th y nóng.

Bệnh nhân đi u tr quai bị tại khoa r t ít có bi n ch ng nh ng chúng tôi cũng r t quan tâm và đ phòng cho ng i bệnh b i ngoài viêm tuy n n c b t, virus còn gây t n th ng cho m t s b ph n khác c a c th nh viêm tinh hoàn (nam gi i), viêm bu ng tr ng (n gi i). Viêm tinh hoàn do virus quai bị hay g p nh t l a tu i đang d y thì và l a tu i tr ng thành (thanh thi u niên).

Chúng tôi r t đ ý đ n các bệnh nhân đang đi u tr viêm tuy n b t t 5 – 7 ngày đ phát hi n bi n ch ng, n u có chúng tôi s có bi n pháp theo dõi chăm sóc, đi u tr tích c c đ h n ch th p nh t h u qu c a bi n ch ng cho ng i bệnh.

Nh ng đ c đ m mà chúng tôi c n lưu ý đ phát hi n viêm tinh hoàn ở tr trai là bệnh nhân s t tr i đôi khi thân nhi t còn tăng h n lúc ban đ u c a viêm tuy n n c b t. Nhìn th ng th y viêm m t bên, t l viêm tinh hoàn 2 bên g p ít h n, tinh hoàn s ng to, đau, da bìu b phù n r

Vị trí biên tập viên

Thứ sáu, 24 Tháng 3 2017 13:32 - Lần cập nhật cuối Thứ sáu, 24 Tháng 3 2017 13:49

rất, căng, bóng, đỏ. Theo bệnh học ngoài bệnh nhân viêm tinh hoàn, có thể xuất hiện viêm mào tinh hoàn, viêm thừng tinh hoàn, thậm chí xuất hiện tràn dịch màng tinh hoàn trong những trường hợp bệnh nặng.

Kinh nghiệm của khoa trong điều trị viêm tinh hoàn là sốt kéo dài từ 3 - 5 ngày sốt nhẹ viêm tinh hoàn chỉ giảm dần sốt nhẹ và giảm đau cho đến 3 - 4 tuần lễ sau đó mới hết sốt và hết đau hẳn. Chúng tôi nhận thấy là bệnh nhân viêm tinh hoàn (phải theo dõi một thời gian dài khoảng vài tháng mới có thể biết chắc chắn), những rất may các trường hợp kê của khoa về viêm tinh hoàn do virus quai bị chưa có trường hợp nào xảy ra trong khi trường hợp kê trong bệnh học 0,5%. Bàn luận sâu về bệnh nhân viêm tinh hoàn chúng tôi lo sợ nhận thấy là bệnh nhân bị teo cả 2 bên sẽ có ảnh hưởng đến đời sống tình dục và sinh sản (vô sinh). Nếu viêm tinh hoàn một bên, chắc hẳn cả tinh hoàn còn lại vẫn hoạt động bình thường. Nếu bệnh nhân có viêm tinh hoàn, chúng tôi cho người bệnh tự điều trị giảm đau, mặc quần lót treo nhẹ tinh hoàn lên. Ngoài bệnh nhân viêm tinh hoàn nam giới, chúng tôi còn lưu ý những trẻ em gái về bệnh nhân viêm buồng trứng tuy rất hiếm gặp.

Các bệnh nhân khác là viêm tuyến tiền liệt, viêm não, viêm màng não, viêm cơ tim, giảm bạch cầu chúng tôi cũng rất lưu ý bởi những bệnh nhân này của bệnh quai bị gặp với tỉ lệ thấp nhưng rất nguy hiểm, có thể đe dọa đến tính mạng của người bệnh cho nên cần hết sức cảnh giác.

Chính vì đặc điểm và những nguy cơ của bệnh quai bị như đã nói trên mà khi tiếp nhận bệnh nhân có nghi ngờ bệnh quai bị chúng tôi rất cẩn thận, các bác sĩ khám kỹ để phân biệt với các bệnh viêm tuyến nước bọt khác không do virus quai bị bằng 3 vị trí đau điển hình của bệnh quai bị trong đầu hạ vị viêm tuyến nước bọt là góc thái dương - hàm, dưới cằm xương chũm và góc xương hàm dưới, theo dõi đầu hạ vị sốt (thường kéo dài trong vòng 10 ngày, sau khi hết sốt, sốt tuyến nước bọt cũng giảm dần). Đặc điểm nổi bật của viêm tuyến nước bọt của bệnh quai bị là không biến hóa mặt (trừ khi có bội nhiễm thêm vi khuẩn khác). Tất cả các bác sĩ cho ý kiến điều trị đúng phác đồ.

Về khâu chăm sóc, tất cả các bệnh nhân quai bị tại khoa chúng tôi cho nằm nghỉ ngơi tại chỗ, hạn chế vận động. Hướng dẫn người bệnh vệ sinh cá nhân, thường xuyên súc họng bằng dung dịch khuẩn hoặc nước muối loãng, đặc biệt chú ý cho nhóm trẻ em như tuổi. Theo dõi dùng thuốc đúng ý lệnh. Theo dõi về sinh buồng bệnh, làm thông thoáng khoa phòng, tận dụng ánh sáng mặt trời.

Vị t b i Biên t p viên

Th sáu, 24 Tháng 3 2017 13:32 - L n c p nh t cu i Th sáu, 24 Tháng 3 2017 13:49

M t đ i m l u ý n a là chúng tôi cách ly ng i b nh v i ng i lành, t i khoa đã có 1 bu ng riêng t ng 2. Ng i b nh c n ph i đeo kh u trang; bác sĩ , đ i u d ng, h lý... khi khám b nh, chăm sóc b nh nhân đeo kh u trang y t đúng tiêu chu n đ h n ch đ n m c t i đa virus lây sang ng i chăm sóc, t đó chúng lây cho ng i lành khác và lây lan ra c ng đ ng. Chúng tôi r t chú ý nh ng tr ng h p t p xúc v i b nh nhân m c quai bị mà không đeo kh u trang, n u h ch a tiêm v c-xin phòng quai bị thì v n cho h tiêm ngay đ có th b o v b n thân tránh lây nhi m, tiêm trong vòng 72 gi sau khi t p xúc v i ng i m c b nh.

Ngoài công tác đ i u tr , chăm sóc b nh nhân quai bị t i khoa chúng tôi còn quan tâm đ n công tác phòng b nh, tranh th các cu c h p h i đ ng ng i b nh t i khoa chúng tôi h ng d n cho b nh nhân, ng i nhà đang n m đ i u tr và nuôi b nh cách phát hi n s m b nh nhân m c quai bị t i c ng đ ng, c n cách ly và đ i u tr k p th i. Có th cách ly đ i u tr t i nhà theo ch d n c a bác sĩ đ i v i các tr ng h p b nh nh . Không cho tr b nh t i tr ng h c, ng i l n b b nh không đ n n i làm vi c hay nh ng n i công c ng trong vòng 7 - 9 ngày k t khi phát b nh. T v n cho bà con phòng b nh quai bị b ng tiêm v c- xin phòng b nh, v i tr em b t đ u tiêm khi tr t 12 tháng tu i tr lên, v i đ i t ng có nguy c cao nh thanh, thi u niên, ng i ch a có mi n đ ch ch ng virus quai bị cũng c n tiêm ngay. Đây là bi n pháp h u hi u nh t hi n nay đ t o cho c th có đ kháng th đ c hi u ch ng l i virus quai bị .